Kyrkans pensionskassa

Placeringsriktlinjer för Kyrkans pensionskassa

Fastställd av:	Styrelsen
Datum:	2018-11-14
Revideras:	Årligen eller oftare vid behov
Senast ändrad	2017-11-17
Tidigare godkänd:	2017-02-24
Tillgänglighet:	För samtliga anställda på Pensionskassans server
Rättslig grund:	Lagen (1972:262) om understödsföreningar och FFFS 2005:32.
Tillämpningsområde:	Placeringsriktlinjer
Dokumentägare:	Vd

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2

1 Inledning 4

1.1 Syfte 4

2 Omfattning 4

3 Placeringsriktlinjer 4

4 Verksamhetens indelning i avdelningar 4

5 Placeringsstrategi 4

5.1 Mål 4

5.2 Hållbara investeringar 5

5.3 Strategi för att uppnå målen 6

5.4 Fördelning på tillgångsportföljer 6

5.5 Placeringsregler för skuldtäckningsportföljerna 7

5.6 Placeringsregler för portföljerna med fria tillgångar 9

5.7 Placeringsregler för likviditetsförvaltningen 10

5.8 Förvaltningsformer 10

6 Begränsningar av risker genom limiter m.m. 11

6.1 Motparter vid värdepapperstransaktioner samt förvaring av värdepapper 11

6.2 Emittenter av räntebärande värdepapper 12

6.3 Stora exponeringar 12

6.4 Ränterisk 13

6.5 Likviditetsrisk 13

6.6 Valutarisk 13

6.7 Motpartsrisk vid derivathandel 13

7 Organisation: Beslutsinstanser 14

7.1 Styrelsen 14

7.2 Styrelsens arbetsutskott (AU) 14

7.3 Placeringsråd 14

7.4 Verkställande direktören (vd) 14

8 Riskstyrning, riskkontroll och riskuppföljning 15

8.1 Riskstyrningsprocessen 15

8.2 Mätning av placeringsrisker 15

8.3 Riskkontroll och riskuppföljning 16

8.4 Rapportering 17
9 Efterlevnad 18
10 Fastställande och uppdatering 18

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet med placeringsriktlinjerna är bland annat att utgöra styrinstrument för Svenska Kyrkans pensionskassa beträffande hur den ska förvalta placeringstillgångarna och de försäkringspremier som inbetalas till dem.

2 Omfattning

Placeringsriktlinjerna gäller för hela verksamheten.

3 Placeringsriktlinjer

Dessa placeringsriktlinjer är fastställda 2018-11-14 av styrelsen för Svenska Kyrkans pensionskassa, försäkringsförening, nedan kallad Kyrkans pensionskassa. Om solvensgraden i någon av avdelningarna understiger 120 % ska översynen göras så snart som möjligt för att säkerställa att tillgångarna med betryggande grad av sannolikhet förväntas motsvara pensionskassans åtagande.

Av lagen (1972:262) om understödsföreningar framgår att placeringsriktlinjer ska upprättas och följas. Av samma lag framgår att det är styrelsen som har ansvaret för att riktlinjerna upprättas, efterlevs och vid behov ändras.

Finansinspektionen har utfärdat föreskrifter om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension (FFFS 2005:32). Av föreskrifterna framgår att placeringsriktlinjerna ska innehålla uppgifter om metoder för att mäta placeringsrisker, processer för riskkontroll och den strategiska allokeringen av tillgångar i förhållande till pensionsåtagandenas art och varaktighet.

4 Verksamhetens indelning i avdelningar

Pensionskassans verksamhet är indelad i två avdelningar, en för avgiftsbestämda pensioner (avdelning I) och en för förmånsbestämda pensioner (avdelning II). Enligt Kyrkans pensionskassas stadgar ska räkenskaperna för de två avdelningarna redovisas var för sig och överföring av medel mellan avdelningarna får inte ske, såvida inte Finansinspektionen har gett särskilt tillstånd till detta.

5 Placeringsstrategi

5.1 Mål

5.1.1 Mål för avgiftsbestämda pensioner (avdelning I)

Avdelningen består av avgiftsbestämda pensionsförsäkringar som är berättigade till återbäring. Återbäring är för varje försäkring dess andel av det överskott som uppstått på grund av att pensionskassans resultat haft en gynnsammare utveckling än vad som följer av gjorda antagandena om ränta, dödlighet och driftskostnader. Den avkastning som uppnås utöver den för varje försäkring avtalade garantiräntan kommer de

försäkrade till del genom återbäring. Bestämmelser om återbäring finns i pensionskassans konsolideringsriktlinjer.

Det övergripande målet för placeringsverksamheten i denna avdelning är att uppnå en avkastning som genererar en återbäring som är konkurrenskraftig i förhållande till andra tjänstepensionsförsäkringar på den svenska marknaden. Målet är att uppnå så hög avkastning som möjligt med den begränsningen att risken i placeringarna inte får vara högre än att de totala tillgångarna med betryggande grad av sannolikhet förväntas motsvara minst pensionskassans åtagande.

5.1.2 Mål för förmånsbestämda pensioner (avdelning II)

Avdelningen består av förmånsbestämda pensionsförsäkringar. Huvuddelen av de förmånsbestämda pensionerna ska enligt kollektivavtal årligen indexuppräknas (se pensionskassans konsolideringsriktlinjer), Pensionskassans åtagande omfattar dock inte denna indexuppräkning.

Överskott kan uppstå på grund av att pensionskassans resultat haft en gynnsammare utveckling än vad som följer av de vid avgiftsberäkningen gjorda antagandena om ränta, dödlighet och driftskostnader. Den avkastning som uppnås utöver den fastställda genomsnittliga grundräntan kan användas för den i kollektivavtal angivna indexuppräkningen av förmånsbestämda pensioner. Mot denna bakgrund är målet i första hand att uppnå en avkastning som motsvarar den genomsnittliga grundräntan och i andra hand en avkastning därutöver motsvarande den i kollektivavtal angivna indexuppräkningen. Risken i placeringarna får inte vara högre än att de totala tillgångarna med betryggande grad av sannolikhet förväntas motsvara minst pensionskassans åtagande.

5.2 Hållbara investeringar

Kyrkans pensionskassa ska, förutom överväganden mellan risk och avkastning, ta hänsyn till principer för miljö, socialt ansvar och affärsetik i samband med samtliga investeringsbeslut. Hållbarhetsbedömningen ska utgöra en integrerad del av samtliga investeringsbeslut.

Kyrkans pensionskassa ska sträva efter att investera i bolag eller investeringsfonder vars fokus i sitt hållbarhetsarbete ligger på att:

- bidra till en hållbar utveckling genom sina produkter och tjänster
- efterleva internationella normer för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och antikorruption
- minimera den negativa miljö- eller sociala påverkan dess produkter eller tjänster har på miljön

Investeringar i företag som producerar vapen, tobak, alkohol, spel om pengar, fossil energi eller pornografi ska ske med särskilda restriktioner. Detaljerade placeringsanvisningar för investeringar i ovan nämnda branscher återfinns i det styrande dokumentet ”Instruktion för hållbara investeringar”.

Enligt avsnitt 5.6.5 och 5.8.3 kan styrelsen besluta om placeringar i indexfonder som avviker från ovanstående.

Pensionskassans innehav ska årligen, av en oberoende konsult med erkänd kompetens inom området, granskas utifrån uppställda kriterier. Resultatet av granskningen ska ligga till grund för en dialog med pensionskassans externa förvaltare. Om dialogen inte leder till önskvärt resultat ska investeringen omprövas.

5.3 Strategi för att uppnå målen

För att säkerställa att de totala tillgångarna i respektive avdelning med betryggande grad av sannolikhet motsvarar minst pensionskassans åtagande ska

- tillgångar som i den grad som anges i avsnitt 5.4 motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna (skuldtäckningstillgångarna) placeras i räntebärande värdepapper och även obelånade fastighetstillgångar.
- De räntebärande skuldtäckningstillgångarna ha en duration som på det sätt som anges i avsnitt 5.5.4 kopplas till durationen i de försäkringstekniska avsättningarna (durationsmatchning).

Genom durationsmatchningen kommer det verkliga värdet av skuldtäcknings-tillgångarna att kopplas till det verkliga värdet av de försäkringstekniska avsättningarna, vid förändringar i marknadsräntorna. Mot denna bakgrund kan alla andra tillgångar än skuldtäckningstillgångarna (de fria tillgångarna) placeras med högre risknivå och därmed ge högre förväntad avkastning.

5.4 Fördelning på tillgångsportföljer

Det ska finnas fyra separata tillgångsportföljer för den långsiktiga kapitalförvaltningen:

- en för skuldtäckningstillgångar som avser avgiftsbestämda pensioner (avdelning I)
- en för skuldtäckningstillgångar som avser förmånsbestämda pensioner (avdelning II)
- en för andra tillgångar än skuldtäckningstillgångar (fria tillgångar) som avser avgiftsbestämda pensioner (avdelning I)
- en för andra tillgångar än skuldtäckningstillgångar (fria tillgångar) som avser förmånsbestämda pensioner (avdelning II)

Dessutom finns en likviditetsförvaltning för det kortfristiga kassaflödet.

Portföljerna för skuldtäckningstillgångar (skuldtäckningsportföljerna) ska storleksmässigt ligga i nedanstående intervall av de försäkringstekniska avsättningarna för respektive avdelning, (definierat som skuldtäckningskvot):

Avgiftsbestämda pensioner (avdelning I)

Solvensgrad	Skuldtäckningskvot
Över 160 %	80 – 100
150 – 160 %	82,5 – 100
140 – 150 %	85 – 100
120 – 140 %	90 - 100
under 120 %	100

Förmånsbestämda pensioner (avdelning II)

Solvensgrad	Skuldtäckningskvot
Över 160 %	80 – 100
150 – 160 %	85 - 100
140 – 150 %	90 - 100
120 - 140 %	95 - 100
Under 120 %	100

AU kan besluta om en tillfällig avvikelse från dessa intervall.

De försäkringstekniska avsättningarna beräknas varje månadsskifte. Dessa beräkningar ligger till grund för storleken av respektive tillgångsportfölj. Det ankommer på vd att göra de överföringar mellan skuldtäckningsportföljen och portföljen för fria tillgångar för respektive avdelning som behövs för att skuldtäckningsportföljen ska ligga inom det tillåtna intervallet. Det ankommer vidare på vd att besluta om nivå inom det tillåtna intervallet.

Portföljerna för fria tillgångar innehåller alla tillgångar som hör till respektive avdelning och som inte är skuldtäckningstillgångar.

5.5 Placeringsregler för skuldtäckningsportföljerna

5.5.1 Mål och riskbegränsning

Målet för var och en av skuldtäckningsportföljerna är att varje år uppnå en avkastning som minst motsvarar den diskonteringsränta som tillämpats vid skuldberäkningen. Riskbegränsning sker genom limiterna för tillgångsfördelning (avsnitt 5.5.3) och kravet på durationsmatchning (avsnitt 5.5.4).

5.5.2 Tillåtna placeringar

Placeringar får göras i obligationer och andra skuldförbindelser som

- svenska staten, en svensk, dansk, norsk eller finsk kommun eller därmed jämförlig samhällighet svarar för,
- ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden svarar för
- ett aktiebolag eller motsvarande utländskt bolag svarar för,
- är utgivna enligt den danska, norska eller finska motsvarigheten till lagen (2003:1223) om säkerställda obligationer

Placeringar får också göras i

- andelar i investeringsfonder som placerar i sådana räntebärande tillgångar som anges ovan
- strukturerade finansiella instrument med exponering mot den svenska räntemarknaden
- derivatinstrument, dock endast i syfte att hantera tillgångsportföljens duration i förhållande durationen i pensionsåtagandet eller för valutasäkring
- obelånade fastighetstillgångar

5.5.3 Tillgångsfördelning

Var och en av skuldtäckningsportföljerna ska till minst 80 % bestå av räntebärande finansiella instrument.

Av tillgångarna i varje skuldtäckningsportfölj ska

- minst 10 % vara emitterade eller garanterade av svenska staten eller ett aktiebolag i vilket svenska staten, själv eller tillsammans med danska, norska eller finska staten, äger majoriteten av aktierna och det finns en återköpsklausul för det fall att det statliga ägandet minskas till under 50 % av aktierna,
- minst 50 % vara emitterade eller garanterade av en svensk, dansk, norsk eller finsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, eller vara utgivna enligt lagen (2003:1223) om säkerställda obligationer eller motsvarande dansk, norsk eller finsk lagstiftning, och
- högst 40 % vara emitterade av aktiebolag (med undantag för sådana statligt ägda bolag som nämns i första punktsatsen) eller motsvarande utländskt bolag

5.5.4 Durationsmatchning

Finansinspektionen har utfärdat föreskrifter om diskonteringsränta vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

För avgiftbestämda pensioner (avdelning I) ska följande durationsmatchning gälla:

- så länge reporäntan ligger under 0 % ska durationen i de räntebärande skuldtäckningstillgångarna ligga i intervallet 4,0 – 10 år
- så länge reporäntan ligger i intervallet 0 - 1 % ska durationen i de räntebärande skuldtäckningstillgångarna ligga i intervallet 5,5 – 11 år
- om reporäntan ligger i intervallet över 1 % men under 2 % ska intervallet vara 6,5 – 13 år.

För förmånsbestämda pensioner (avdelning II) ska följande durationsmatchning gälla:

- så länge reporäntan ligger under 0 % ska durationen i de räntebärande skuldtäckningstillgångarna ligga i intervallet 5,5 – 9 år
- så länge reporäntan ligger i intervallet 0 - 1 % ska durationen i de räntebärande skuldtäckningstillgångarna ligga i intervallet 6,5 – 9 år
- om reporäntan ligger i intervallet över 1 % men under 2 % ska intervallet vara 7 – 10 år.

Vd beslutar om nivå inom de angivna intervallen.

Om reporäntan överstiger 2 % ankommer det på AU att mot denna bakgrund besluta om hur durationsmatchningen ska ske.

5.5.5 Jämförelseindex

Eftersom placeringarna i skuldtäckningsportföljerna är uppbyggda för att matcha skuldsidan (de försäkringstekniska avsättningarna) är jämförelser mot index inte relevanta för skuldtäckningsportföljerna. Avkastningen i skuldtäckningsportföljerna följs i stället upp mot den diskonteringsränta som tillämpas vid skuldberäkningen.

5.6 Placeringsregler för portföljerna med fria tillgångar

5.6.1 Mål och riskbegränsning

Målet för var och en av portföljerna med fria tillgångar är att under rullande 60 månader överträffa avkastningen för skuldtäckningsportföljerna.

5.6.2 Tillåtna placeringar

Placeringar får göras i

- aktier som är noterade på någon börs eller annan reglerad marknad i något av de länder som omfattas av de jämförelseindex som anges i avsnitt 5.6.4
- andelar i investeringsfonder som i huvudsak placerar i sådana aktier som anges ovan
- svenska fastigheter och svenska och utländska fastighetsfonder, dock endast indirekt genom placering i särskilt för ändamålet bildat bolag
- sådana tillgångar som är tillåtna placeringstillgångar för skuldtäcknings-portföljerna (se avsnitt 5.5.2)
- alternativa tillgångar såsom andelar i fonder med inriktning på onoterade aktier (s.k. private equity) eller andra finansiella instrument som ger exponering mot private equity, andelar i fonder med låg korrelation med traditionella tillgångar (s.k. hedgefonder), förlagslån (s.k. hybridkapital) i svenska banker samt andelar i fonder som ger exponering mot fastigheter, infrastrukturinvesteringar eller råvaror
- derivatinstrument, dock endast för valutasäkring

5.6.3 Tillgångsfördelning

Det ankommer på vd att besluta om tillgångsfördelningen för att på bästa sätt uppnå målet som anges i avsnitt 5.6.1.

Investeringar i svenska fastigheter beslutas dock av styrelsen.

Marknadsvärdet av alternativa tillgångar får inte överstiga 15 % av pensionskassans totala tillgångar.

Innan en placering i en alternativ tillgång görs, ska AU särskilt pröva och i protokoll dokumentera att placeringen är godtagbar utifrån de principer som ligger till grund för de hållbara placeringar som pensionskassan ska ta i sin placeringsverksamhet (jfr avsnitt 5.2).

5.6.4 Jämförelseindex

Avkastningen ska på ett övergripande plan följas upp mot det långsiktiga avkastningsmålet som anges i avsnitt 5.6.1

Delportföljer följs upp mot respektive fonds jämförelseindex.

Om det förekommer andra delportföljer i någon av portföljerna för fria tillgångar ankommer det på AU att fastställa lämpligt jämförelseindex om AU anser att det behövs för uppföljningen av sådana placeringar.

5.6.5 Aktiv och passiv förvaltning

Tillgångarna i portföljerna för fria tillgångar får fördelas mellan aktiv förvaltning (att de förvaltade tillgångarnas sammansättning tillåts avvika från den fördelning som ligger bakom jämförelseindexet i syfte att nå högre avkastning) och passiv förvaltning (att de förvaltade tillgångarnas sammansättning ska följa jämförelseindex så nära som möjligt och därmed ge en avkastning i nivå med index). Aktiv förvaltning ska väljas endast på de marknader där det kan förväntas att sådan förvaltning ger ett bättre resultat med hänsyn taget till kostnadsskillnaderna mellan förvaltningsformerna.

5.7 Placeringsregler för likviditetsförvaltningen

Tillfällig överskottslikviditet får placeras

- på kontoinlåning i bank
- i räntebärande finansiella instrument med en löptid på högst 6 månader

5.8 Förvaltningsformer

5.8.1 Egna direkta placeringar

Placeringar i räntebärande värdepapper och aktier sker genom investeringsfonder eller s.k. diskretionära förvaltningsuppdrag till externa kapitalförvaltare. Normalt görs alltså inte några egna sådana direkta placeringar. AU kan dock inom ramen för placeringar i alternativa tillgångar (avsnitt 5.6.2 och 5.6.3) i undantagsfall besluta om direkta egna placeringar. En förutsättning för sådana placeringar är att de kan genomföras på ett sätt som uppfyller legala och administrativa krav.

5.8.2 Diskretionär förvaltning

För direkta placeringar i räntebärande värdepapper och aktier anlitas externa förvaltare. Som förvaltare får anlitas Kammarkollegiet, ett värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden till diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument eller en utländsk institution som har motsvarande tillstånd och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Vid val av externa förvaltare beaktas kvalitet och kostnad. Vid bedömning av kvalitet tas hänsyn till främst följande faktorer: avkastning (förväntad och historisk), riskhantering, investeringsprocess, personalstabilitet, förmåga att uppfylla administrativa krav, finansiell styrka.

5.8.3 Placeringar i fondandelar

Placeringar får göras i andelar i investeringsfonder och fondföretag som omfattas av lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, inkl. börshandlade fondandelar (s.k. ETF).

Efter särskild prövning får AU besluta om placeringar i fonder som har en annan juridisk form än vad som sägs ovan. En förutsättning för sådana placeringar är att likviditeten i placeringarna bedöms vara godtagbar och att de uppfyller legala och administrativa krav. För placeringar i fonder med annan juridisk form inom ramen för placeringar i

alternativa tillgångar (avsnitt 5.6.2 och 5.6.3) ställs dock inte lika höga krav på likviditet som för fonder med inriktning mot noterade aktier och räntebärande värdepapper.

Vid val av fondförvaltare ska beaktas kvalitet och kostnad. Vid bedömning av kvalitet tas hänsyn till främst följande faktorer: avkastning (förväntad och historisk), risknivå och riskhantering, investeringsprocess, personalstabilitet, förmåga att uppfylla administrativa krav och finansiell styrka.

5.8.4 Fastighetsplaceringar

Placeringar i fastigheter får göras i:

- direktägt för ändamålet särskilt bildat obelånat bolag,(finansiering med eget kapital)
- direktägt för ändemålet särskilt bildat belånat bolag, (finansiering med eget kapital och lånat kapital)
- obelånad fastighetsfond, (fondens underliggande investeringar är finansierade med enbart eget kapital)
- belånad fastighetsfond, (fondens underliggande investeringar är finansierade med både eget och lånat kapital)

6 Begränsningar av risker genom limiter m.m.

6.1 Motparter vid värdepapperstransaktioner samt förvaring av värdepapper

6.1.1 Motparter vid värdepapperstransaktioner

Godkända motparter vid transaktioner med pensionskassans tillgångar är

- värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden till att utföra order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag, och
- utländska institutioner som har motsvarande tillstånd och står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ

Ovanstående krav gäller inte om transaktionen sker direkt med emittenten av värdepapperet.

Transaktioner ska genomföras enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip får göras i de fall det normala förfarandet är ett annat, t.ex. vid nyemissioner.

6.1.2 Förvaring av värdepapper

Kyrkans pensionskassas finansiella tillgångar ska förvaras hos

- värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden att förvara finansiella instrument för kunders räkning, eller
- utländska institutioner som har motsvarande tillstånd och står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ

6.2 Emittenter av räntebärande värdepapper

För andra emittenter än svenska staten och en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet gäller att alla emittenter ska ha en rating på lägst BBB enligt Standard & Poor eller motsvarande enligt Moodys.

Efter godkännande av AU i varje särskilt fall får placering göras i obligationer och andra skuldförbindelser som är utgivna av ett svenskt aktiebolag i vilket svenska staten eller en svensk kommun äger majoriteten av aktierna eller är ett intressebolag till Kyrkans pensionskassa även om rating saknas.

Om ratingen för en emittent förändras och detta medför att den ovan angivna ratinglimiten inte uppfylls, ska frågan om lämplig åtgärd snarast tas upp för beslut av AU.

6.3 Stora exponeringar

För värdepapper som är emitterade eller garanterade av svenska staten finns inga begränsningar. I övrigt gäller följande.

För de båda skuldtäckningsportföljerna sammantagna gäller att en enskild emittent får svara för

- högst 10 % av marknadsvärdet av de båda portföljernas totala tillgångar om emittenten är en svensk kommun eller ett svenskt aktiebolag i vilket svenska staten själv eller tillsammans med danska, norska eller finska staten äger majoriteten av aktierna och det finns en återköpsklausul för det fall det statliga ägandet minskas till under 50 % av aktierna
- högst 25 % av marknadsvärdet av de båda portföljernas totala tillgångar om innehavet avser obligationer och andra skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om säkerställda obligationer eller motsvarande danska, norska och finska motsvarande skuldförbindelser
- högst 5 % av marknadsvärdet av de båda portföljernas totala tillgångar i övriga fall

För portföljerna med fria tillgångar gäller att en enskild emittent av aktier och/eller räntebärande värdepapper får svara för högst 10 % av marknadsvärdet av tillgångarna i den aktuella portföljen.

Dessa begränsningar ska tillämpas på motsvarande sätt för grupper av emittenter med inbördes anknytning. Med en sådan grupp avses två eller flera juridiska personer som utgör en helhet från risksynpunkt därför att någon av dem har, direkt eller indirekt, ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller de utan att stå i ett sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Efter godkännande av AU i varje särskilt fall kan större enhandsengagemang tillåtas inom ramen för lagens begränsningar.

Vid placeringar i fondandelar ska inte de tillgångar som finns inom de fonder som utfärdat fondandelarna räknas in vid beräkningen av ovanstående limiter för stora exponeringar.

6.4 Ränterisk

För skuldtäckningsportföljerna begränsas ränterisken genom durationsmatchningen mot åtagandet (se avsnitt 5.5.4).

Om det förekommer någon delportfölj med räntebärande tillgångar i någon av portföljerna för fria tillgångar, ska ränterisken begränsas på det sätt som AU fastställer.

6.5 Likviditetsrisk

Placeringar får normalt göras endast i aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser som är noterade, dvs. regelbundet handlas på börs eller annan reglerad marknad som är öppen för allmänheten och står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Enligt lag får högst 10 % av de tillgångar som används för skuldtäckning vara onoterade. För övriga tillgångar finns inga begränsningar i lagen. Efter godkännande av AU i varje särskilt fall får placeringar göras i onoterade värdepapper.

6.6 Valutarisk

Placeringar i skuldtäckningsportföljerna får göras endast i svenska kronor (SEK) eller i utländsk valuta med valutasäkring till SEK till minst 90 % av beloppet.

Placeringar i portföljerna för fria tillgångar får göras i SEK eller utländsk valuta med eller utan valutasäkring till SEK.

6.7 Motpartsrisk vid derivathandel

Handel med derivatinstrument får endast ske med motparter som har vederbörliga tillstånd för sådan handel och även i övrigt av AU bedöms vara lämpliga som motparter. Det ankommer på AU att närmare precisera de motpartslimiter som behövs.

7 Organisation: Beslutsinstanser

7.1 Styrelsen

- Ansvarar för att kapitalförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt och sker i enlighet med lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.
- Beslutar om placeringsriktlinjer.
- Beslutar om riktlinjer i syfte att säkerställa en tillfredsställande intern kontroll.
- Beslutar om nya svenska fastighetsinvesteringar (se avsnitt 5.6.3)
- Beslutar i frågor som har principiell betydelse eller i övrigt är av större vikt och som AU överlämnar till styrelsen för beslut.

7.2 Styrelsens arbetsutskott (AU)

- Förbereder de ärenden om placeringsverksamheten som styrelsen beslutar i.
- Följer utvecklingen:
    - av placeringstillgångarna i relation till pensionsåtaganden och föreslår vid behov åtgärder
    - av kapitalförvaltningen och vidtar vid behov åtgärder
    - på de finansiella marknaderna, t.ex. beträffande nya produkter och föreslår vid behov åtgärder.
- Beslutar om nya placeringar i alternativa tillgångar.
- Beslutar i vilken av de former för placeringar som anges i avsnitt 5.7 som en viss placering ska göras.
- Beslutar, i det fall placeringen ska ske i form av diskretionär förvaltning, om vilken förvaltare som ska anlitas och om utformning av förvaltningsuppdraget.
- Beslutar, i det fall placeringen ska ske i ett strukturerat finansiellt instrument, om den närmare utformningen av instrumentet och om köp och försäljning av instrumentet.
- Beslutar i vissa frågor som särskilt anges i dessa placeringsriktlinjer (se avsnitt 5.5.4, 5.6.3, 5.6.4, 5.8.1, 5.8.3, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, och 6.7).

Om en fråga har principiell betydelse eller i övrigt är av större vikt ska den av AU överlämnas till styrelsen för beslut, även om AU har beslutanderätt.

Beslut av AU ska snarast anmälas till styrelsens ledamöter.

7.3 Placeringsråd

Som stöd och rådgivare åt AU i frågor som gäller kapitalförvaltning kan styrelsen utse ett placeringsråd.

7.4 Verkställande direktören (vd)

- Ansvarar för att aktivt följa utvecklingen av placeringsverksamheten och rapportera om den till AU och styrelsen samt att ta de övriga initiativ som erfordras.
- Ansvarar för att beslut av styrelsen och AU verkställs.
- Ansvarar för löpande kontakt med externa förvaltare och depåbank.
- Ansvarar för att den rapportering och uppföljning som ska ske enligt dessa placeringsriktlinjer utförs.

- Ansvarar för att det minst en gång om året görs en översyn av dessa placerings-riktlinjer.
- Verkställer överföring av kapital mellan skuldtäckningsportföljer och portföljer för fria tillgångar (se avsnitt 5.4)
- Verkställer överföring av kapital till eller från redan anlitade externa förvaltare eller investeringsfonder dels i samband med att ytterligare kapital behöver föras till eller tas ut ur den långsiktiga kapitalförvaltningen, dels i samband med överföringen av kapital mellan skuldtäckningsportföljer och portföljer för fria tillgångar (jfr avsnitt 5.4).
- Beslutar om tillgångsfördelningen i portföljerna med fria tillgångar (se avsnitt 5.6.3)
- Beslutar om nivå för durationsmatchning (se avsnitt 5.5.4) och storlek på skuldtäckningsportföljerna (se avsnitt 5.4)

8 Riskstyrning, riskkontroll och riskuppföljning

8.1 Riskstyrningsprocessen

8.1.1 Portföljstruktur

Styrelsen tar minst en gång om året ställning till placeringsriktlinjerna. I dessa anges bl.a. målen för kapitalförvaltningen, strategi för att uppnå målen, portföljstruktur och tillgångsfördelningen i de olika portföljerna. Som underlag för detta beslut görs analyser, som tar hänsyn till förväntade risker på såväl tillgångs- som skuldsidan.

8.1.2 Den löpande förvaltningen

I dessa placeringsriktlinjer fastställs riskbegränsningar för olika tillgångsslag.

8.2 Mätning av placeringsrisker

8.2.1 Marknadsrisker

Månadsvis beräknas avkastning, duration (för räntebärande placeringar), avvikelse från jämförelseindex. Dessutom görs en känslighetsanalys för förändring av aktiekurser, räntor och valutakurser.

Kvartalsvis mäts marknadsriskerna med hjälp av den s.k. trafikljusmodellen.

8.2.2 Emittent- och motpartsrisker

Emittentrisker mäts dagligen genom storleken av exponeringen mot olika emittenter och grupper av emittenter. Riskerna hanteras genom de begränsningar som anges i avsnitt 6.

8.2.3 Likviditetsrisker

Månadsvis sker en likviditetsanalys som tar hänsyn till förväntade utbetalningar.

Likviditetsrisker i placeringsverksamheten hanteras genom de begränsningar som anges för varje tillgångsslag i avsnitt 6.

8.3 **Riskkontroll och riskuppföljning**

Ett viktigt inslag i den löpande kontrollen är att ingen person eller liten grupp av personer hanterar alla delar av kapitalförvaltningsverksamheten. Kyrkans pensionskassas kapitalförvaltning är uppdelad på flera olika självständiga parter, som delvis också fungerar som kontrollfunktioner över varandra.

8.3.1 Diskretionär förvaltning

<u>De externa förvaltarnas ansvar</u>

Den första frontlinjen i riskkontrollen finns hos de externa förvaltarna. Det ankommer på förvaltarna att ha rutiner och kontrollsystem som säkerställer att kraven i dessa placeringsriktlinjer uppfylls.

De externa kapitalförvaltarna har var och en möjlighet att besluta om och verkställa placeringar inom det förvaltningsmandat som tilldelats respektive förvaltare. Förvaltarna har inte befogenhet att förfoga över tillgångarna inom förvaltningsmandatet på något annat sätt än att köpa och sälja värdepapper.

<u>Depåbank</u>

Alla placeringstillgångar inom ramen för diskretionär förvaltning förvaras i depåer hos någon depåbank som uppfyller de krav som anges i dessa riktlinjer. Det ska finns en depå för varje förvaltningsmandat.

Depåbanken registrerar och avvecklar de värdepappersaffärer som de externa förvaltarna genomför. Till varje depå är knutet ett avkastningskonto i depåbanken. Till avkastningskontot förs försäljningslikvider, utdelningar och inlösenlikvider. Från avkastningskontot tas likvider vid betalning av köpta värdepapper. Enbart affärer med likvid mot leverans är tillåtna.

8.3.2 Investeringsfonder

Det finns i lag reglerat hur risker ska begränsas i fonderna och hur riskkontrollen ska vara ordnad hos fondbolag som förvaltar investeringsfonder. Vidare finns bestämmelser om att tillgångarna i en investeringsfond ska förvaras skilda från fondbolaget hos ett förvaringsinstitut.

8.3.3 Pensionskassans riskkontroll

Styrelsen fastställer årligen riktlinjer för pensionskassans riskorganisation.

<u>Kontroll i samband med bokföring och avstämningar</u>

Pensionskassan anlitar en extern leverantör för att utföra redovisningstjänster samt avkastnings- och riskmätningar för kapitalförvaltningen. Detta innebär bl.a. att månadsvis göra avstämningar, värderingar och sammanställningar av avkastning, risk m.m. för de olika förvaltningsmandaten och hela placeringsportföljen. Vid sidan av kontroll av innehav och värderingar ska leverantören även fästa kansliets

uppmärksamhet på eventuella brister eller oklarheter i förvaltarnas rapportering som leverantören noterar i sitt arbete.

Övergripande kontroll

Pensionskassan har en oberoende riskkontrollfunktion. Riskkontrollprocessen tar sin utgångspunkt i pensionskassans mål och strategier.

Grundstrukturen för genomförande ser ut enligt följande:

* Planering och riskanalys

* Kontrollplan

* Genomförande

* Rapportering

* Utvärdering och planering för nästkommande år

Riskkontrollfunktionen ska minst en gång per år avrapportera sina slutsatser till styrelsen. Arbetet ska motsvara de krav som följer av Finansinspektionens föreskrift FFFS2005:1.

Pensionskassan kontrollerar månadsvis.

- att limiterna avseende tillåtna emittenter, rating och stora exponeringar är uppfyllda,
- durationen för skuldtäckningsportföljerna.

Uppföljning av externa förvaltare och placeringar i fonder

Riktlinjer för uppföljning av externa förvaltare med diskretionära förvaltningsuppdrag och av placeringar i fonder finns i ett särskilt dokument som beslutas av vd.

8.4 **Rapportering**

8.4.1 Månadsrapport till styrelsen

Med ledning av förvaltarrapporterna och bokförda affärshändelser gör en anlitad leverantör (jfr avsnitt 8.3) månadsvis en sammanställning för hela kapitalförvaltningen. Efter granskning av kansliet skickas månadsrapporten till samtliga styrelseledamöter. Rapporten visar för hela förvaltningsportföljen samt uppdelat på tillgångsslag och förvaltare:

- marknadsvärde vid utgången av månaden och vid årets början
- avkastning under senaste månaden och sedan årets början
- avvikelse från jämförelseindex under senaste månaden och sedan årets början
- solvensgraden uppdelat på avgiftsbestämd och förmånsbestämd pension
- konsolideringsnivån uppdelat på avgiftsbestämd och förmånsbestämd pension
- durationsavvikelsen uppdelat på avgiftsbestämd och förmånsbestämd pension

Vid sidan av ordinarie månadsrapport ska styrelsen även få information om de limiter som anges i dessa placeringsriktlinjer är uppfyllda.

9 Efterlevnad

Uppföljning och kontroll av efterlevnaden av dessa riktlinjer ska ske av styrelsen.

10 Fastställande och uppdatering

Dessa riktlinjer ska revideras vid behov eller minst en gång per år även om inga ändringar genomförs. Vd ska ansvara för revideringen.

Dessa riktlinjer ska fastställas av styrelsen.